

کهن‌ترین دانش همزاد با نزول قرآن، تفسیر است

عضو مجلس خبرگان رهبری دانش تفسیر را کهن‌ترین دانش همزاد با نزول قرآن دانست و گفت: این علم عهده‌دار حل نکات مشکل و بیان موارد مبهم و مجمل قرآن است.

عضو مجلس خبرگان رهبری دانش تفسیر را کهن‌ترین دانش همزاد با نزول قرآن دانست و گفت: این علم عهده‌دار حل نکات مشکل و بیان موارد مبهم و مجمل قرآن است.

آیت‌الله حسن ممدوحی، عضو جامعه مدرسین حوزه در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) شعبه کرمانشاه، با اشاره به این‌که کهن‌ترین دانش همزاد با نزول قرآن، دانش تفسیر است، گفت: این علم عهده‌دار حل نکات و بیان موارد مبهم یا مجمل قرآن است.

وی تصریح کرد: نیاز به علم تفسیر از آن جا پیدا شد که این کتاب، بالاترین مرجع تشریع و تنظیم برنامه‌های زندگی قرار گرفت و اگر بخواهیم پیرامون امر توضیحی داشته باشیم تفسیر در گذشته منحصر به مراجعه به شخصیت‌های شایسته بوده، یعنی پیامبر بزرگوار(ص)، بزرگان صحابه و تابعه و عترت پاک حضرت، از این رو تنها منبع در تفسیر روایات نقل شده از منابع مورد اعتماد بود.

عضو مجلس خبرگان رهبری افزود: یک‌ه‌تاز عرصه قرآن و ترجمان آن، ابن عباس پیوسته به آن دسته از صحابه که احتمال می‌داد بخشی از تفسیر و سخنان رسول خدا(ص) نزدشان باشد مراجعه می‌کرد و در واقع او به خانه انصار و مهاجرانی می‌رفت که دانشی از پیامبر(ص) نزدشان بود و او سعی در به‌دست آوردن علومی می‌کرد که در روزگار حیات پیامبر(ص) به علت خردسالی‌اش از دست داده بود.

عضو جامعه مدرسین حوزه اظهار کرد: بنابراین اساس در تفسیر در روایات نقل شده از منابع استوار بوده و پس از آن که تفسیر اجتهادی به عرصه آمد باز تفسیر اثری از محکم‌ترین ارکان و بزرگ‌ترین منابع تفسیر در استخراج و تحقیق به‌شمار می‌رفت.

آیت‌الله ممدوحی تصریح کرد: بر همین مبنا هیچ یک از روش‌ها و شکل‌های گوناگون تفسیر از مراجعه به منابع و دیدگاه‌های بر جای مانده از پیشینیان شایسته و دیگر شخصیت‌ها بی‌نیاز نیست.

وی افزود: تفسیر برگرفته از فسر به معنای آشکار کرد و پرده برداشت است این واژه در اصطلاح عبارت است از ابهام‌زدایی از عبارت مشکلی که در رساندن مراد ابهام دارد.

عضو مجلس خبرگان رهبری اظهار کرد: همچنین تفسیر از حیث ساختار لفظی، مزید فیه و از باب تفعیل است و بیان‌گر عنایت بیشتر و مبالغه در تلاش برای کشف معانی است.

آیت‌الله ممدوحی گفت: تفاوت بین کشف و اکتشف که دومی دلالت بر تلاشی فزون‌تر و کوششی سخت‌تر و بیشتر برای دستیابی به مقصود دارد، اخص از ثلاثی مجرد است؛ چراکه حروف بیشتر دلالت بر معانی بیشتر می‌کند.

وی افزود: بر این مبنا، تفسیر تلاشی است برای کشف معنا و به کار بستن توان برای کنار زدن پرده از چهره آیات مشکل و بدین سان تفسیر در جایی است که پوشیدگی(ابهام) لفظی یا معنوی در چهره آیه وجود دارد و برطرف ساختن آن تلاش و توجهی فزون‌تر را می‌طلبد، تلاش و توجهی که مفسر با توانمندی خود آن را به کار می‌بندد.

عضو جامعه مدرسین حوزه در پایان اظهار کرد: پوشیدگی معنا اسباب و علی دارد و برخی از آن‌ها به بلندای معنا و کوتاهی لفظ باز می‌گردد و برخی به اجمال لفظ که نیازمند به بیان تفصیل است با این بیان تفاوت تفسیر با ترجمه آشکار می‌شود؛ چراکه ترجمه آن جاست که نسبت به معنای لغوی الفاظ، نا آگاه باشد و دستیابی برای فرد آشنا با لغت زحمت چندانی ندارد.